

SZP po roce 2020 a její dopady v živočišných komoditách a mezinárodním obchodu

Ing. Jiří Šír

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

**Střítež u Jihlavy,
30. 1. 2020**

OBSAH

- Návrh Legislativního balíčku k SZP po roce 2020 – Specifické cíle**
- Strategie vyjednávání**
- Priority ČR ve vyjednávání o budoucí SZP**
- Stav projednávání v Radě**
- Stav projednávání v Evropském parlamentu**
- Podpora státu v odvětví skotu**
- Společná zemědělská politika a její souvislost s obchodem s mimo unijními zeměmi**
- Světová obchodní organizace (WTO)**
- Unijní politika propagace**
- Bilaterální obchodní dohody**
- Hovězí maso v dohodě EU – Mercosur**
- Vývoj agrárního zahraničního obchodu EU**
- Vývoj agrárního zahraničního obchodu ČR – třetí země**

NÁVRH LEGISLATIVNÍHO BALÍČKU K SZP PO ROCE 2020

EVROPSKÁ KOMISE PŘEDSTAVILA V ČERVNU 2018 NÁVRH TŘÍ NAŘÍZENÍ

NÁVRH NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, KTERÝM SE STANOVÍ PRAVIDLA PODPORY PRO STRATEGICKÉ PLÁNY, JEŽ MAJÍ BÝT VYPRACOVÁNY ČLENSKÝMI STÁTY V RÁMCI SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY (STRATEGICKÉ PLÁNY SZP);

NÁVRH NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY O FINANCOVÁNÍ, ŘÍZENÍ A SLEDOVÁNÍ SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY A ZRUŠENÍ NAŘÍZENÍ (EU) Č. 1306/2013;

NÁVRH NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY KTERÝM SE MĚNÍ NAŘÍZENÍ (EU) Č. 1308/2013, KTERÝM SE STANOVÍ SPOLEČNÁ ORGANIZACE TRHŮ SE ZEMĚDĚLSKÝMI PRODUKTY.

Čl. 5 a 6 návrhu nařízení ke strategickým plánům

Specifické cíle SZP

- a) podporovat **příjmy a odolnost** životaschopných zemědělských podniků v celé Unii za účelem posílení **bezpečnosti potravin**;
- b) zlepšovat **tržní orientaci** a zvyšovat konkurenceschopnost, včetně většího zaměření na **výzkum, technologie a digitalizaci**;
- c) zlepšovat **postavení zemědělců** v hodnotovém řetězci;
- d) přispívat ke zmírňování změny **klimatu** a přizpůsobování se této změně, jakož i k **udržitelné energii**;
- e) podporovat **udržitelný rozvoj** přírodních zdrojů, jako je voda, půda a ovzduší, a účinné hospodaření s nimi;
- f) přispívat k **ochraně** biologické rozmanitosti, posilovat ekosystémové služby a zachovávat stanoviště a krajiny;
- g) získávat **mladé zemědělce** a usnadňovat **rozvoj podnikání** ve venkovských oblastech;
- h) podporovat zaměstnanost, růst, sociální začleňování a místní rozvoj ve **venkovských oblastech**, včetně biohospodářství a udržitelného lesního hospodářství;
- i) **zlepšovat reakci zemědělství EU** na společenskou poptávku po potravinách a zdraví, včetně bezpečných, výživných a udržitelných potravin, potravinového odpadu, jakož i dobrých životních podmínek zvířat.

STRATEGIE VYJEDNÁVÁNÍ

- Klíčové období související i s VFR
- Specifická struktura zemědělského sektoru ČR a aktivní obhajoba českých zájmů
- Příprava společných pozic a organizace koordinačních jednání ČS např. V4+
- Prosazování pozic a vysvětlování dopadů opatření klíčovými poslanci v EP
- Předkládání pozměňovacích návrhů ke zprávám Výborů EP
- Setkání s novým komisařem pro zemědělství a rozvoj venkova
- Technické konzultace s EK
- Aktivní řešení otázky přechodu na novou legislativu

PRIORITY ČR VE VYJEDNÁVÁNÍ O BUDOUCÍ SZP

- ZAJIŠTĚNÍ ADEKVÁTNÍHO FINANCOVÁNÍ
- ZJEDNODUŠENÍ
- FLEXIBILITA PŘI IMPLEMENTACI
- SPRAVEDLIVÉ PODMÍNKY PRO VŠECHNY
- ZAJIŠTĚNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI ŽIVOČIŠNÉ A ROSTLINNÉ VÝROBY
- BEZPROBLÉMOVÝ PŘECHOD NA NOVÁ PRAVIDLA

Reformovaná SZP musí být jednoduchá, v praxi realizovatelná politika, která nepřinese navýšení administrativní zátěže, disproporční dopady na jednotlivé ČS a poskytne jim dostatečnou flexibilitu při zavádění a nastavení konkrétních opatření.

- **S ohledem na ambice v environmentální oblasti musí být pro SZP zajištěny dostatečné finanční prostředky.**
  - Návrh EK - rozpočet ve výši 365 mld. EUR
  - V současném období - 408 mld. EUR
  - Jedná se o pokles o 11 %
- **Výrazný prostor pro zjednodušení je v otázce nastavení nového výkonnostního rámce.**
- **Členské státy by měly mít možnost výběru při aplikaci a nastavení navržených nástrojů**
  - Skutečný zemědělec
  - Ekoschémata
- **Nová pravidla SZP nesmí mít disproporční dopady na jednotlivé členské státy i zemědělce**
  - Zastropování
  - Redistributivní platba
- **Podpora citlivých a strategicky významných sektorů**
  - Odmítáme návrh na snížení vázané podpory na 12 % (ze současných 15 %)
  - Požadujeme zachování podpory ve stávající výši, případně její navýšení – iniciováno prohlášení
- **S ohledem na aktuální stav vyjednávání je zásadní debata k parametrům přechodného období**
  - Princip stará pravidla/nové peníze
  - Dva roky je absolutním minimem

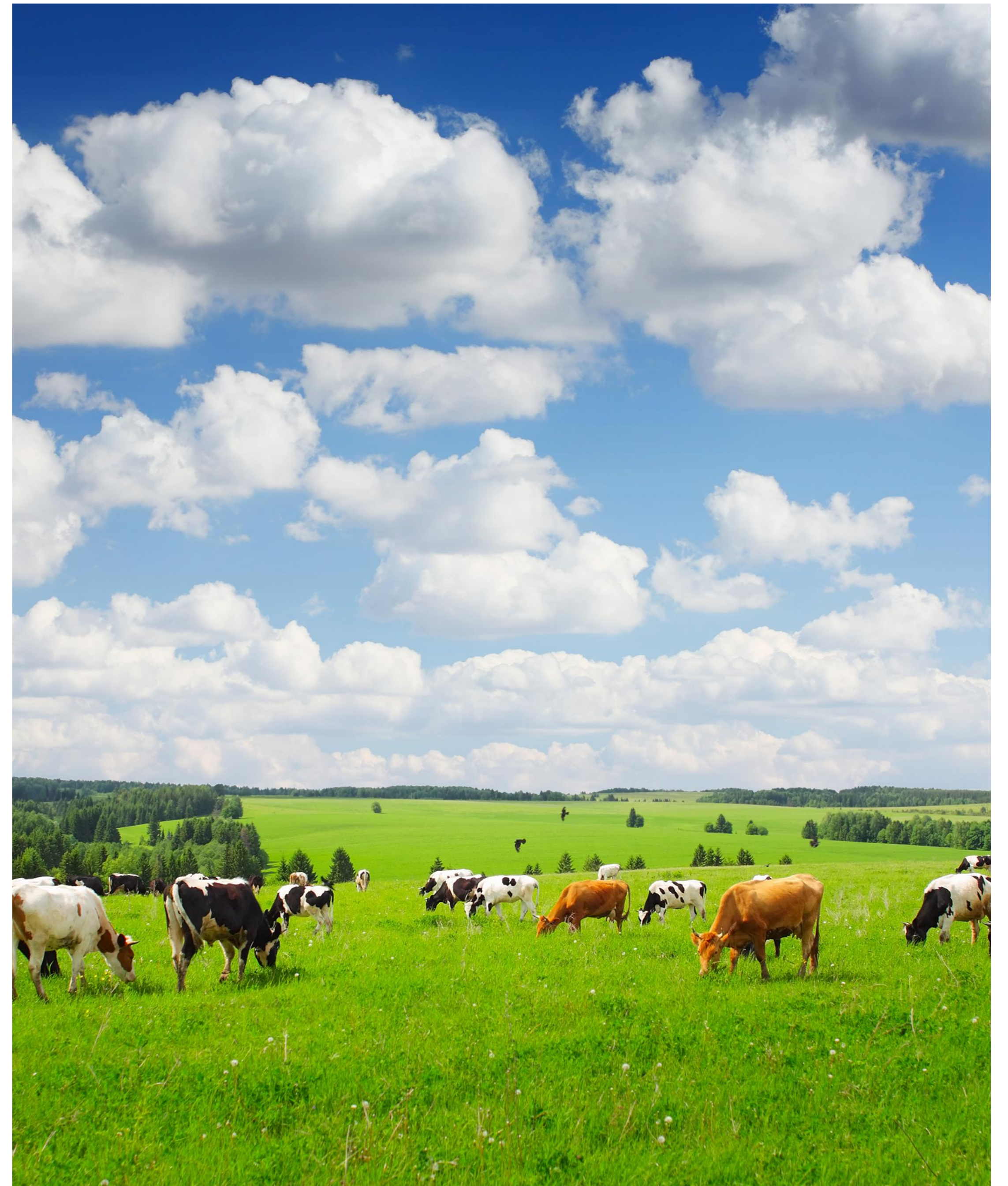
STAV PROJEDNÁVÁNÍ V RADĚ

- Intenzivní průběh
- Souběžné projednávání VFR
- Nesouhlas se snížením rozpočtu
- Dosažení dohody o VFR a SZP
pravděpodobně až v druhé polovině
2020
- Přechodné období – diskuse k jeho
délce a parametrům
- Předsednictví ČR ve V4+
- Obtížné nalézání shody

STAV PROJEDNÁVÁNÍ V EVROPSKÉM PARLAMENTU

- ✓ **Schválení zpráv na úrovni výborů v dubnu 2019**
- ✓ **Volby do EP - silně pozměněné složení a silnější zastoupení ČR v AGRI výboru**
- ✓ **Nové složení EP je výrazněji environmentálně zaměřeno**
- ✓ **Probíhá diskuse o možných člancích k opětovnému projednání**
- ✓ **Nesouhlas se snížením rozpočtu**
- ✓ **Silnější apel na delší přechodné období**
- ✓ **V některých případech nepochopení dopadů opatření**

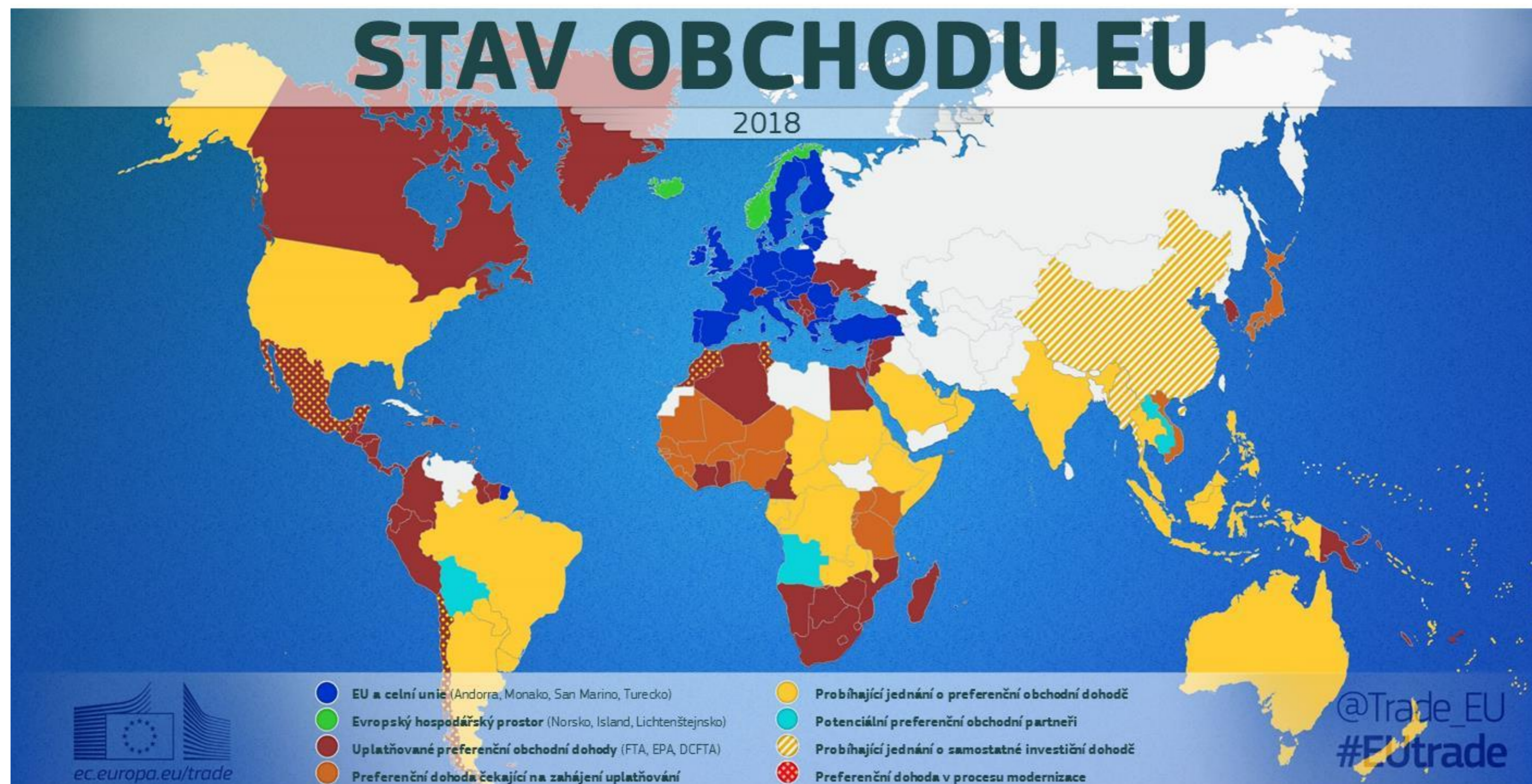
PODPORA STÁTU V ODVĚTVÍ SKOTU

- 🍃 **SAPS - single area payment scheme** - Jednotná platba na plochu
- 🍃 **VCS - Voluntary Coupled Support** - Dobrovolná podpora vázaná na produkci
- 🍃 **PVP** - Přejížděné vnitrostátní podpory
- 🍃 **State aid** - Národní podpory
  - 🍃 Zlepšení životních podmínek v chovu dojnic
  - 🍃 Zlepšení životních podmínek skotu chovaného v systému chovu bez tržní produkce mléka
  - 🍃 Podpora na účast producentů a zpracovatelů mléka v režimu jakosti Q CZ
  - 🍃 Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat
  - 🍃 Zlepšení životních podmínek v chovu vykrmovaných býků a jalovic – v notifikačním procesu u EK

SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA A JEJÍ SOUVISLOST S OBCHODEM S MIMO UNIJNÍMI ZEMĚMI

- Provázanost SZP s dalšími politikami jako je obchodní nebo rozvojová politika – **nutnost koherence**.
- Potřeba dodržovat **pravidla WTO** obsažena i v návrhu **nařízení ke strategickým plánům** nové SZP.
- Přestože **EK vnímá rozdíly v požadavcích**, deklarovala potřebu dodržování těchto pravidel
- Současně však chce, aby tato pravidla hlídaly podobně jako nově v dalších oblastech **členské státy**.
- Je však třeba, aby odpovídající standardy včetně např. Codexu Alimentarius, **dodržovaly i mimo unijní země**

WTO

= globální platforma stanovující parametry Společné obchodní politiky EU a některé aspekty SZP

Dohoda WTO o zemědělství

Ve vazbě na SZP přímo ovlivňuje oblast **domácích podpor** a **exportního subvencování**.

Domácí podpory rozděluje do tří kategorií podle vlivu na obchod

➤ **Green Box:**

podpory nenarušující obchod (např. výzkum, vzdělání, podpora znevýhodněných oblastí atd. – **nesmí** být zaměřeny na podporu cen) – **bez limitu**

➤ **Blue Box:**

vázané na produkci, používané pro udržení produkce některých komodit s podmínkou nenavyšování produkce – **bez limitu**

➤ **Amber Box:**

podpory narušující trh, vázané na výrobu – **závazky na jejich omezení**

Exportní subvence

Na základě rozhodnutí I I. konference ministrů WTO musí všechny vyspělé země **ukončit exportní subvencování nejpozději do konce roku 2020**

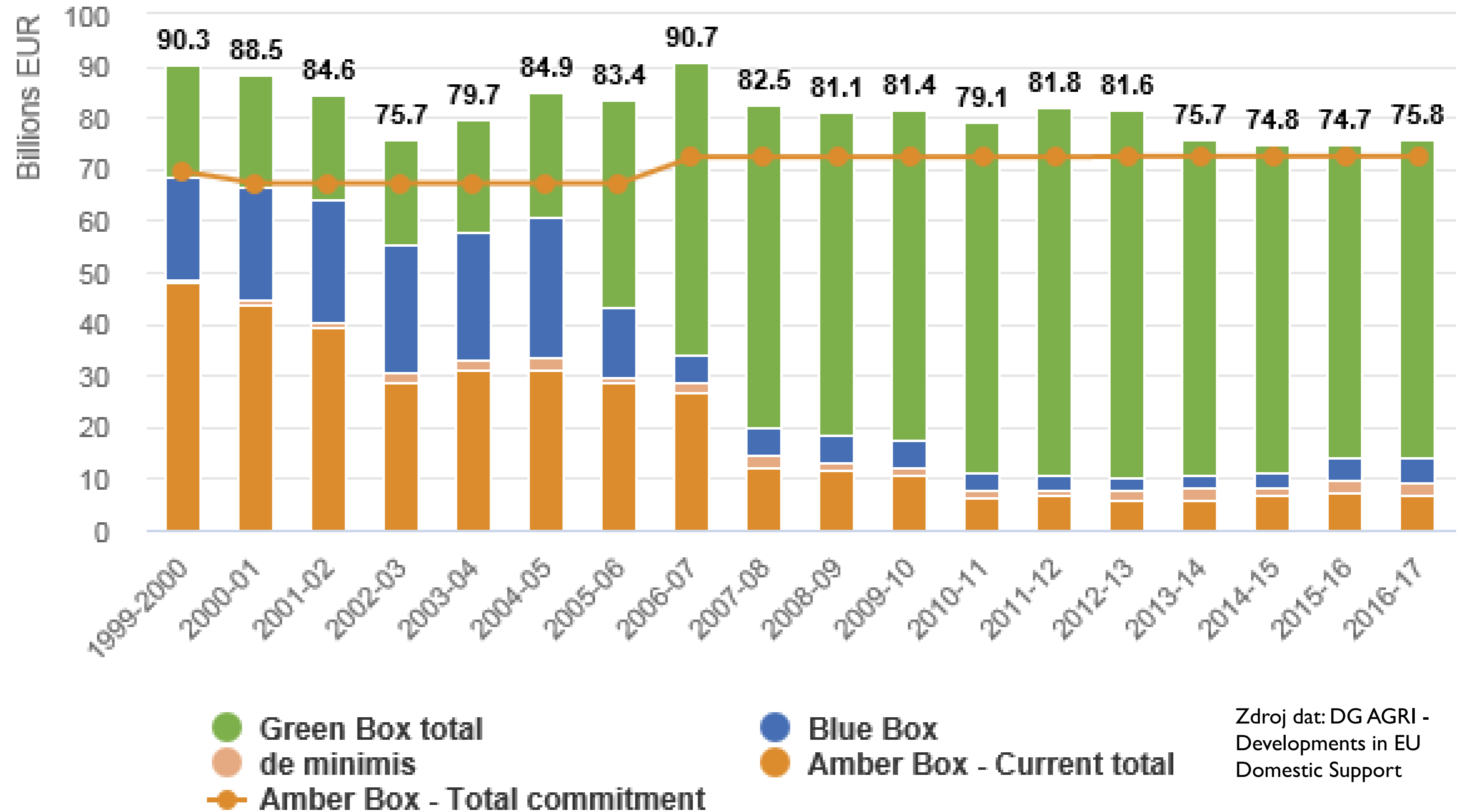
WTO A PŘEHLED VÝVOJE DOMÁCÍCH PODPOR EU

- Postupné změny a marginalizace podpor v Blue boxu a Amber boxu
- Přes 4/5 domácích podpor dnes tvoří podpory v rámci Green box

European Union

Source: various data from Ag-IMS

Zdroj dat: DG AGRI -
Developments in EU
Domestic Support

POLITIKA PROPAGACE

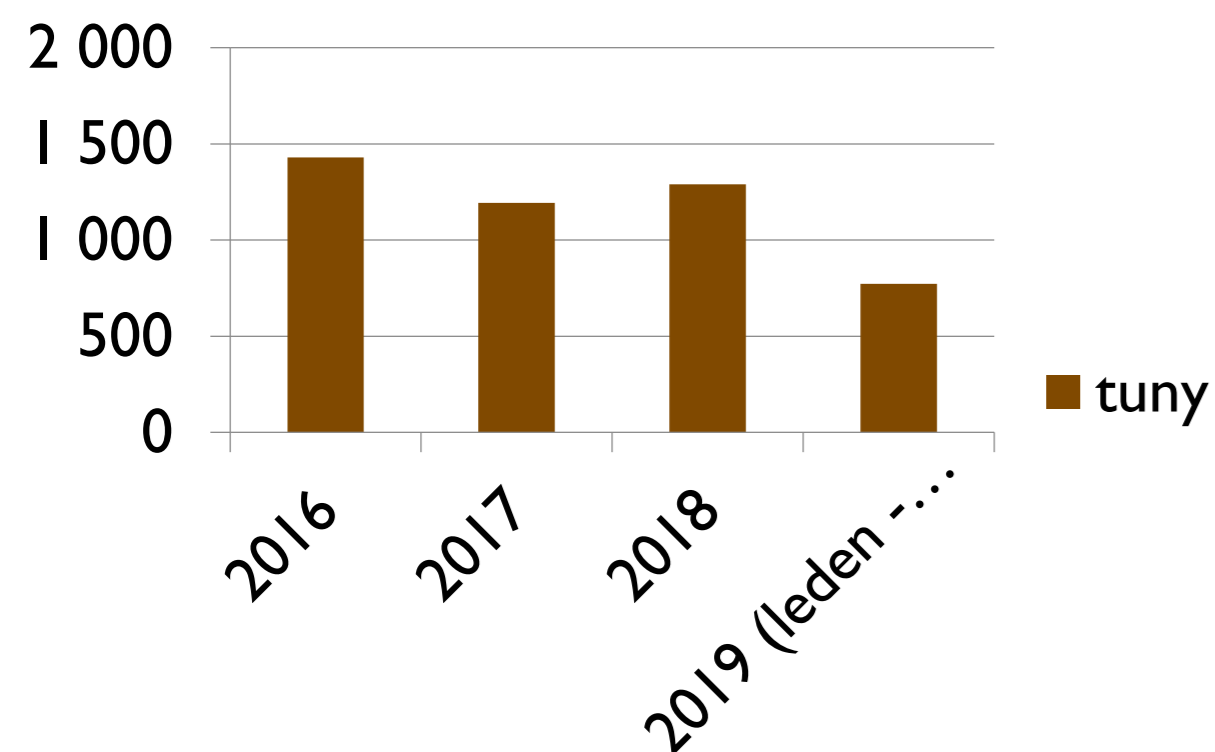
- Kampaně propagující zemědělské produkty EU s cílem najít **nové tržní příležitosti** pro evropské zemědělce a potravinářský průmysl obecně a pomoci rozvinout podnikání evropským subjektům
- Jedná se o akce, které provádějí evropská **oborová a mezioborová sdružení** a které jsou spolufinancovány z prostředků EU
- Akce, které přímo provádí **sama EU**, např. diplomatické úsilí, jež vyvíjí komisař v zemích mimo EU s cílem rozvinout obchod se zemědělskými a potravinářskými produkty, nebo účast na veletrzích a komunikačních kampaních
- V posledních letech byly pro tyto účely vyčleněny **následující částky**:
  - 2016 – 113,0 mil. EUR
  - 2017 – 142,5 mil. EUR
  - 2018 – 188,6 mil. EUR
  - 2019 – 201,1 mil. EUR
  - 2020 – 200,9 mil. EUR

BILATERÁLNÍ OBCHODNÍ DOHODY

- EU se stále více zaměřuje na jejich sjednávání s vyspělými zeměmi
- Dohody o „nové generace“ (DCFTAs) slouží jako platforma pro šíření evropského modelu zemědělství
- kromě snižování celních sazeb se týkají i dalších problematik (trvale udržitelný rozvoj, regulatorní otázky – zejm. SPS, AMR, welfare)
- Platné:** Jižní Korea, Mexiko, Kanada, Japonsko, Singapur
- Probíhá ratifikace:** MERCOSUR, Vietnam
- Sjednávané:** Austrálie, Nový Zéland

Dovoz hovězího masa do ČR ze zemí Mercosuru 2016 - 2019

Roční spotřeba hovězího masa v ČR od 2016 roste

- (143 tis. tun živé hmotnosti)
- Soběstačnost 122 %

HOVĚZÍ MASO V DOHODĚ EU – MERCOSUR

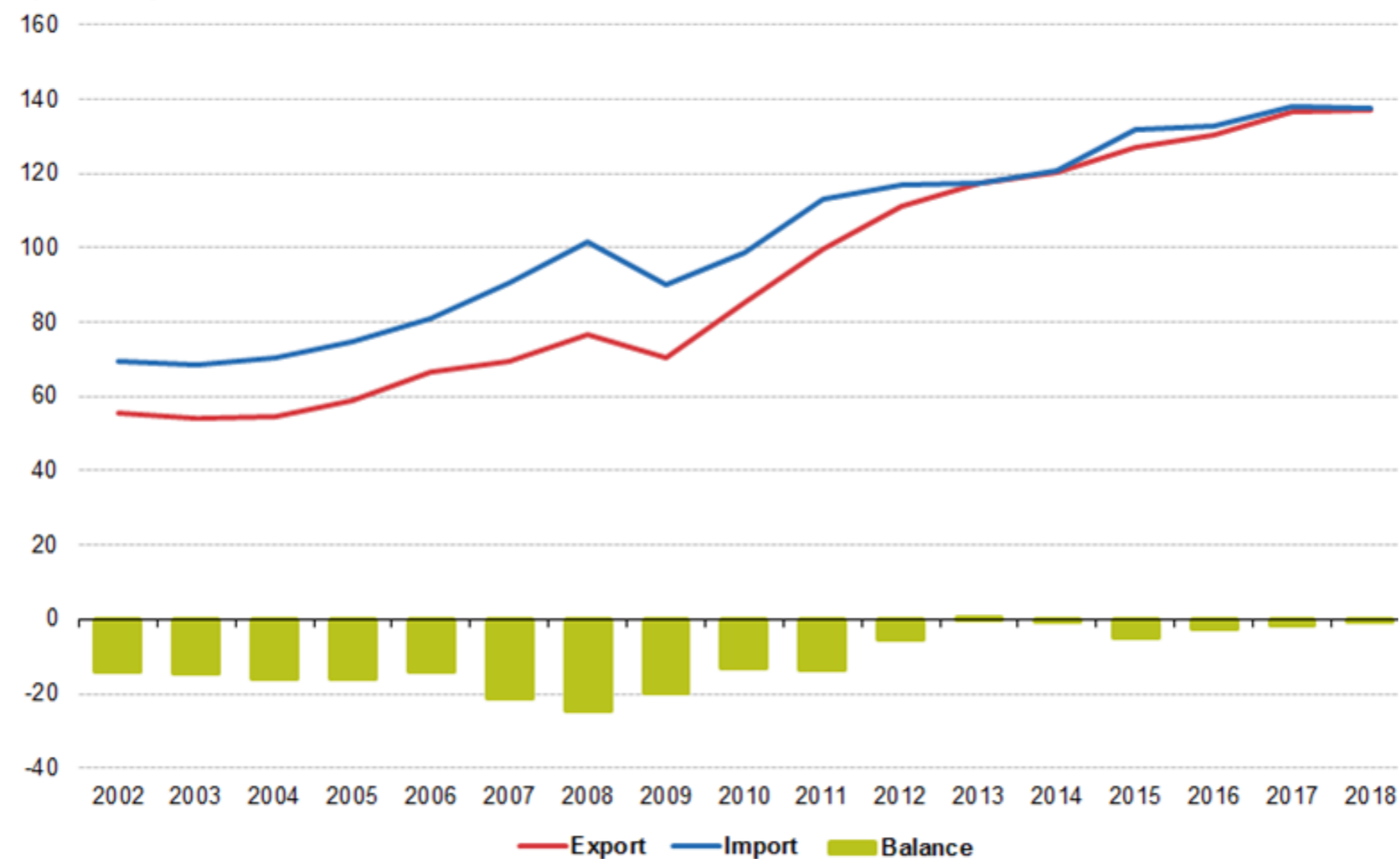
- Kvóta 99 000 tun ročně** s celní sazbou 7,5 % (55 % čerstvé hovězí maso vysoké kvality a 45 % zmrazené hovězí maso) s dělením mezi **všechny země Mercosuru**
- Celkový objem** - dosažen do pěti let od vstupu dohody v platnost - postupné zavádění kvóty pro přizpůsobení evropských producentů
- Výše kvóty** - odpovídá cca 1 % z celkové roční spotřeby/produkce hovězího masa v EU
- EU - dovoz ze zemí Mercosuru zhruba **270 000 tun/ročně** (zejména kvalitní hovězí maso ve vyšší cenové hladině)

BILANCE AGRÁRNÍHO ZAHRANIČNÍHO OBCHODU EU

V důsledku opatření v rámci SZP a realizovaných **proexportních aktivit** dochází ke zvyšování vývozu zemědělských a potravinářských produktů a **růstu celkového aktivního obchodního salda** agrárního zahraničního obchodu

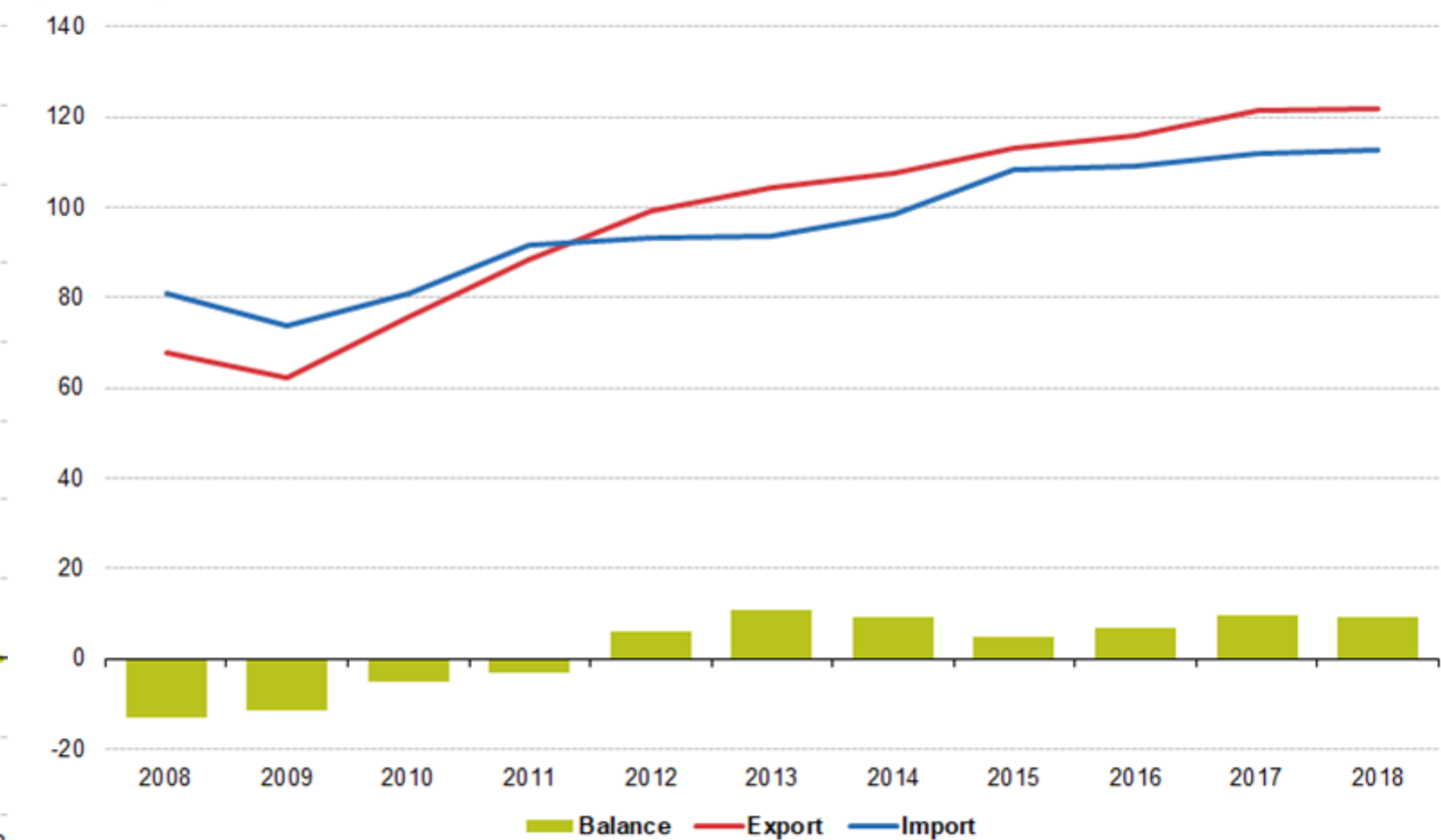
EU-28 exports, imports and trade balance of agricultural products, 2002-2018
(EUR billion)

Source: Eurostat (online data code: DS-018995)

eurostat

EU-28 trade in food and drink, 2008-2018
(EUR billion)

Source: Eurostat (online data code: tet00034)

eurostat

BILANCE AGRÁRNÍHO ZAHRANIČNÍHO OBCHODU ČR – TŘETÍ ZEMĚ

- V případě agrárního zahraničního obchodu mezi ČR a třetími zeměmi vývoj ukazuje na **pozitivní přínos obchodní politiky a proexportních opatření** ve stabilní situaci tohoto obchodu
- Růst záporného salda** celkového agrárního zahraničního obchodu ČR jde tak výhradně na vrub intraunijního obchodu (se zeměmi EU)

Období	Vývoz (mil. CZK)	Dovoz (mil. CZK)	Obrat (mil. CZK)	Saldo (mil. CZK)
2014	15 137	29 201	44 337	-14 064
2015	16 705	32 383	49 089	-15 678
2016	17 024	31 541	48 565	-14 517
2017	16 546	31 526	48 073	-14 980
2018	15 654	31 403	47 057	-15 749
1-11/2019	16 338	31 110	47 448	-14 772

DĚKUJÍM ZA POZORNOST

Ing. Jiří Šír, náměstek ministra
zemědělství pro sekci EU
a zahraničních vztahů
tel.: 221 812 474, e-mail: jiri.sir@mze.cz

